

RAPORT DE AUDIT DE CONFORMITATE

1. Rezumat executiv și concluzia auditului

Misiunea de audit de conformitate efectuată de către Curtea de Conturi a României prin Camera de Conturi București la **Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română** este o **misiune de raportare directă cu asigurare rezonabilă**.

Am evaluat respectarea cadrului normativ privind funcționarea și administrarea patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante care au fost în vigoare pe parcursul exercițiilor financiare 2021, 2022 și 2023 de către Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română, pe baza documentelor și informațiilor puse la dispoziție de entitatea auditată și am obținut o asigurare rezonabilă pentru a exprima o concluzie de audit.

Raportul de audit este destinat entității auditate - Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română, Ministerul Transporturilor, precum și societății civile și altor părți interesate.

În urma auditului au fost constatate următoarele **abateri** de la legalitate și regularitate:

1. Înregistrarea eronată direct pe cheltuielile entității, în loc de înregistrarea temporară în contul 473 "Decontări din operații în curs de clarificare", a sumei de 993.041 lei reprezentând despăgubiri suportate de entitate în baza unei hotărâri judecătorești definitive, fără efectuarea unei cercetări privind cauzele care au generat aceste plăți, eventualele persoane răspunzătoare și modul de recuperare după caz.

2. Nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și nevirarea la bugetul de stat a sumei de 7.878.061 lei reprezentând vărsăminte din profitul net datorate de regie, în condițiile în care, în mod eronat entitatea auditată a repartizat întregul rezultat pozitiv al anului 2022 pentru acoperirea pierderii contabile a anului 2020, deși aceasta deținea suficiente resurse (sub formă de rezerve) prin care să se acopere integral rezultatul negativ reportat la finele exercițiului financiar 2021.

Pe baza procedurilor aplicate și a probelor de audit suficiente și relevante obținute, exprimăm o **concluzie modificată cu rezerve**: pe baza activității de audit întreprinse, am constatat, cu excepția abaterilor prezentate mai jos, că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicabile.

2. Introducere

Prezentarea entității

Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) are statut de regie autonomă de interes public național și funcționează pe bază de gestiune economică și

autonomie financiară, sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (MTI), fiind administrată de un Consiliu de Administrație format din 7 membri.

Conform cod CAEN regia desfășoară activitatea „5223-Activități de servicii anexe transporturilor aeriene”. Autoritatea Aeronautică Civilă Română este organismul tehnic specializat, independent organizațional, care are ca **obiect de activitate**:

a) exercitarea, în condițiile prevăzute de Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian, cu modificările și completările ulterioare, a funcției de supervizare a siguranței în aviația civilă la nivel național;

b) exercitarea atribuțiilor de autoritate competentă în domeniul aviației civile prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 21/2020, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor atribuții ce revin unei autorități competente, ce rezultă din reglementările europene aplicabile, în condițiile desemnării și delegării de competențe de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii în conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. (2) din Legea nr. 21/2020, cu modificările și completările ulterioare;

c) exercitarea atribuțiilor de autoritate competentă în domeniul securității aviației civile, în condițiile desemnării și delegării de competențe de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii în conformitate cu dispozițiile art. 96 alin. (1) din Legea nr. 21/2020, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 17/2011 privind controlul calității în domeniul securității aviației civile, aprobată cu modificări prin Legea nr. 149/2012;

d) exercitarea atribuțiilor de autoritate în domeniul aviației civile, altele decât cele prevăzute la lit. a)-c), stabilite în sarcina sa prin legi, ordonanțe sau hotărâri ale Guvernului.

Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română are evidențiat în contul Patrimoniul regiei (cont 1015.01) suma de 12.546,22 lei. Regia nu detine capital social.

Obiectivele principale ale R.A. Autoritatea Aeronautică Civilă Română au fost stabilite astfel încât să se armonizeze cu obiectivele organismelor aeronautice internaționale la care România este parte - ICAO, ECAC, EASA, EUROCONTROL.

Astfel AACR are ca scop asigurarea și menținerea nivelului de siguranță și securitate în aviația civilă română la standardele europene și internaționale. Întreaga activitate desfășurată de AACR se concentrează pe realizarea obiectivelor strategice declarate, obiectivele actuale ale regiei pe termen scurt axându-se pe realizarea progresivă a performanței interoperabilității, continuarea implementării standardelor, regulamentelor și cerințelor de siguranță, securitate și mediu, din sfera aviației civile, în vederea asigurării unui transport aerian performant și accesibil.

Obiectivele strategice pe care autoritatea publică tutelară se așteaptă să le regăsească în planul de administrare elaborat de consiliul de administrație și conducerea executivă, având în vedere misiunea AACR rezultată din actul normativ de înființare, sunt:

1. Siguranță: Abordarea sistematică a siguranței;
2. Competitivitate: Asigurarea unei forțe de muncă competitive;
3. Inovare: Dezvoltarea și implementarea inovării;
4. Eficiență: Utilizarea eficientă a resurselor;
5. Securitate: Menținerea sistemului național de securitate a aviației civile.

Conducerea este asigurată de: Director General, Director Direcția Navigabilitate, Director Direcția Operațiuni Aeriene, Director Direcția Certificare Personal, Director Direcția Securitate Aeronautică, Șef serviciu Aerodromuri, Director Direcția Economică și Administrativă.

La data de 31.12.2023 conform Organigramei aprobată prin HCA nr. 103/04.11.2023, numărul total de posturi a fost 199, funcții de conducere 19, număr total de salariați a fost 189 din care 6 salariați au avut CIM suspendat.

Entitatea nu are entități subordonate sau în coordonare.

3. Descrierea activităților misiunii de audit

Obiectivul auditului îl reprezintă obținerea unei asigurări rezonabile că exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare precum și calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității, modul de administrare al patrimoniului, sunt în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante care au fost în vigoare pe parcursul exercițiilor financiare 2021, 2022 și 2023.

Criteriile de audit: în cadrul auditului desfășurat s-a urmărit, în principal, verificarea modului de respectare a prevederilor legale referitoare la controlul modului de funcționare și administrare a patrimoniului public și privat al statului, respectiv dacă:

- Organizarea și conducerea contabilității este în conformitate cu prevederile legale;
- Există concordanța datelor înregistrate în evidența contabilă cu cele preluate în balanța de verificare și înscrise în bilanțurile contabile și conturile de profit și pierdere.
- Operațiunile financiar-contabile au fost reflectate real și exact în bilanțul contabil și în contul de profit și pierderi;
- Închiderea exercițiului financiar a respectat prevederile legale;
- Au fost îndeplinite obligațiile financiare către bugetele publice.
- S-a efectuat inventarierea și evaluarea tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni este făcută conform prevederilor legale;
- Constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități s-a efectuat conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității;
- Gestionarea bunurilor administrate de entitate, aparținând patrimoniului public și privat al statului a respectat prevederile legale;
- S-a respectat legalitatea în activitatea de achiziții publice privind acordarea, derularea și rezilierea contractelor de achiziții, legalitatea modificării tarifului la serviciile prestate, urmare a solicitării prestatorului;
- Cheltuielile au fost efectuate cu respectarea prevederilor legale;
- Creanțele și obligațiile au fost legal și corect înregistrate;

Alte aspecte semnificative:

1) Verificarea aspectelor neconforme menționate în Raportul încheiat de corpul de control al primului ministru sub nr. 6660/08.09.2022, respectiv:

a) Verificarea existenței unor posibile prejudicii și a modului în care s-au efectuat cercetări administrative pentru a se stabili eventualele persoane vinovate pentru plățile sub forma de despăgubiri către diverse persoane din cadrul RA AACR în urma unor hotărâri judecătorești definitive;

b) Verificarea respectării prevederilor art. 10 alin. (1) lit b) din OG 26/2013;

c) Verificarea deconturilor de cheltuieli (cheltuieli de cazare) și a diurnelor acordate pentru deplasările în străinătate, precum și dacă au fost calculate penalități în cazul avansurilor acordate și nejustificate la termen;

d) Verificarea modului în care au fost calculate și facturate penalități de întârziere pentru creanțele neincasate la termen conform prevederilor contractuale;

e) Verificarea modului în care este organizat și funcționează controlul financiar preventiv conform prevederilor legale;

2) Verificarea modului în care s-au/ nu s-au acordat bilete de valoare conform Legii 165/2018, în limita competențelor CCR;

3) Verificarea respectării interdicțiilor prevăzute la art. II coroborat cu art. XII din OUG 34/2023 (achiziția de produse - mochetă personalizată în suprafață de 760 mp);

4) Verificarea modificării organigramei RA AACR fără consultarea sindicatului vizavi de prevederile Legii 296/2013 (în limita competențelor CCR);

5) Verificarea respectării prevederilor pct. 423 din OMFP 1802/2014, referitor la modul de recuperare a pierderilor din anii precedenți;

6) Verificarea respectării prevederilor legale referitor la fundamentarea proiectului de buget pe anul 2024.

Perioada misiunii: de la data de 07.10.2024 (data începerii misiunii), până la data aprobării raportului de audit.

Procedurile de audit aplicate subiectului de audit, standardele aplicabile și alte informații care sunt necesare utilizatorilor raportului

Abordarea auditului s-a bazat pe riscuri, ceea ce a presupus orientarea activității de audit asupra acelor procese aferente sistemului de salarizare care sunt predispuse unor neconformități semnificative.

Procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit raportate la prevederile legale aplicabile.

Au fost aplicate proceduri de audit în vederea obținerii de probe de audit suficiente și adecvate care stau la baza formulării concluziei.

La selectarea procedurilor de audit s-a avut în vedere atât nivelul de asigurare, subiectul auditat, cât și riscurile identificate. Astfel, auditorii au aplicat următoarele proceduri de audit: teste de control și proceduri de fond (proceduri analitice și teste de detaliu).

Activitățile de audit au fost realizate în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit, respectiv: ISSAI 100 - *Principiile fundamentale ale auditării sectorului public*, ISSAI 400 - *Principiile auditului de conformitate* și ISSAI 4000 - *Standardul de Audit de Conformitate*. Suntem independenți față de entitatea auditată din punct de vedere al cerințelor etice relevante cerute de ISSAI, inclusiv cele prevăzute în Codul Etic al Curții de Conturi și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe.

4. Cerințele legislative aplicabile

Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română” (AACR) are statut de regie autonomă de interes public național și funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (MTI), fiind administrată de un Consiliul de Administrație format din 7 membri. AACR își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile:

- Legii nr. 21/2020 privind Codul aerian;
- HG nr. 405/1993 privind înființarea Autorității Aeronautice Civile Române, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea MTI;
- OMT nr. 1547/2013 privind delegarea de competență și desemnarea AACR ca organism tehnic specializat pentru exercitarea unor atribuții ce revin autorității competente în domeniul securității aviației civile, la nivel național precum și pentru stabilirea unor măsuri necesare realizării acestei delegări de competențe;
- Ordonanța nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome;
- Hotărârea nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar;
- Ordonanța de urgență nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- Hotărârea nr. 549/2024 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2024 al Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautică Civilă Română", aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii;

- Ordonanța nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară;
- Decretul nr. 209/1976 pentru aprobarea Regulamentului operațiilor de casa ale unitatilor socialiste*);
- Ordinul nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;
- Legea contabilității nr. 82/1991;
- Ordinul nr. 1547/2013 privind delegarea de competență și desemnarea Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautică Civilă Română" ca organism tehnic specializat pentru exercitarea unor atribuții ce revin autorității competente în domeniul securității aviației civile, la nivel național, precum și pentru stabilirea unor măsuri necesare realizării acestei delegări de competențe;
- Ordonanța nr. 17/2011 privind controlul calității în domeniul securității aviației civile;
- Ordonanța nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Proceduri interne.

5. Constatări și recomandări

5.1. Înregistrarea eronată direct pe cheltuielile entității, în loc de înregistrarea temporară în contul 473 "Decontări din operații în curs de clarificare", a sumei de 993.041 lei reprezentând despăgubiri suportate de entitate în baza unei hotărâri judecătorești definitive, fără efectuarea unei cercetări privind cauzele care au generat aceste plăți, eventualele persoane răspunzătoare și modul de recuperare după caz.

Din verificarea obiectivului specific de audit "Verificarea existenței unor posibile prejudicii și a modului în care s-au efectuat cercetări administrative pentru a se stabili eventualele persoane vinovate pentru plățile sub formă de despăgubiri către diverse persoane din cadrul RA AACR în urma unor hotărâri judecătorești definitive; Dosar 13578/3/2021, Hot CAB nr. 5929/28.11.2023", s-a constatat faptul că, în anul 2023, entitatea auditată a înregistrat direct pe cheltuieli, în loc de înregistrarea temporară contul contabil 473 „Decontări din operații în curs de clarificare”, suma de 993.041 lei reprezentând despăgubiri egale cu drepturile salariale actualizate, dobânzi penalizatoare și despăgubiri morale, stabilite în sarcina Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautică Civilă Română", ca urmare a punerii în executare a Hotărârii civile a Curții de Apel București nr. 5928/22.11.2023 (Dosar nr. 13578/3/2021) referitoare la anularea Deciziei Directorului General al AACR nr. RU 238/07.04.2021 de încetare a contractului individual de muncă nr. 129/22.02.2017, fără efectuarea unei cercetări care să determine cauzele care au generat aceste obligații și existența unor eventuale persoane răspunzătoare și, după caz, modul de recuperare a debitului.

De menționat motivarea instanței Curtea de Apel București, care în Hotărârea Civilă nr. 5928/22.11.2023 a anulat Decizia nr. 238/07.04.2021 de concediere și a stabilit obligație plata sumei de 10.000 lei cu titlul de despăgubiri morale:

„Raportat la situația concretă, observând și cronologia emiterii acestora, Curtea apreciază că actele angajatorului conturează elementele unui comportament denigrator și reprezintă o încălcare a demnității la locul de muncă, a regulilor de bună conduită și respect reciproc.

Față de mijloacele de probă administrate în cauză, Curtea reține că la momentul faptelor, comportamentul angajatorului a produs un climat degradant și ostil salariatului, în mod repetat în situații legate de muncă, situându-se dincolo de exercitarea rezonabilă a prerogativei disciplinare și organizatorice, iar acest comportament poate fi apreciat ca fiind

hărțuire.

Apoi, în ceea ce privește dovedirea prejudiciului, Curtea este de acord că supunerea salariatului la acțiuni umilitoare repetate legate de locul de muncă în spațiul public sau în prezența colectivului pe care îl coordona, provoacă o traumă psihică importantă în legătură directă cu sentimentul de umilință încercat și generează astfel un prejudiciu moral.

Astfel, Curtea constată că trauma morală derivată din atingerea adusă demnității umane, este dovedită atât cu prezumții, cât și cu depoziția martorului audiat în faza apelului, justificând astfel atragera răspunderii angajatorului pentru repararea prejudiciului.

În concluzie, Curtea reține că faptele invocate de reclamant, coroborate, probează existența unui climat ostil, hărțuitor și degradant în care și-a desfășurat activitatea în perioada supusă judecării, concluziile instanței fondului referitoare la inexistența faptei ilicite declanșatoare a răspunderii patrimoniale a angajatorului fiind astfel infirmate.

În ce privește întinderea prejudiciului moral, Curtea va aprecia în echitate. Această evaluare are în vedere forma de vinovăție a angajatorului (prezumată, având în vedere că prejudiciul analizat rezultă din neîndeplinirea unei obligații contractuale), întinderea în timp a faptelor imputate - pe parcursul mai multor luni de activitate, ca și faptul că se evaluează un prejudiciu adus demnității umane care afectează grav stima și imaginea de sine, ca și imaginea și autoritatea la locul de muncă.

Raportat la aceste criterii și judecând în echitate, Curtea apreciază că suma de **10.000 lei** reprezintă o reparație integrală și rezonabilă a prejudiciului moral suferit de reclamant."

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹.

Cauzele și împrejurările care au condus la această abatere:

- interpretarea eronată și aplicarea necorespunzătoare a prevederilor Codului Muncii;
- neaplicarea corespunzătoare a prevederilor legale în domeniu privind efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă a acestor sume, conform prevederilor OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate.

Consecința: Bilanțul încheiat la data de 31.12.2023 nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații anuale referitoare la activitatea desfășurată de societatea auditată prin majorarea nejustificată a cheltuielilor cu sumă de 993.041 lei și diminuarea rezultatului exercițiului financiar al societății auditate.

Recomandarea formulată: înregistrarea temporară în contul 473 "Decontări din operațiuni în curs de clarificare", constituirea, la nivelul regiei autonome, a unei comisii de cercetare a cauzelor care au generat aceste obligații și plata sumei totale de 993.041 lei, având în vedere motivația instanțelor de judecată, care să stabilească existența unor eventuale persoane răspunzătoare iar, în funcție de concluziile comisiei, dispunerea măsurilor de evidențiere a sumei plătite în contabilitate, după natura operațiunilor, precum și urmărirea și recuperarea potrivit legii a eventualelor debite, după caz.

5.2. Nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și nevirarea la bugetul de stat a sumei de 7.878.061 lei reprezentând vărsăminte din profitul net datorate de regie, în condițiile în care, în mod eronat entitatea auditată a repartizat întregul rezultat pozitiv al anului 2022 pentru acoperirea pierderii contabile a anului 2020, deși aceasta deținea

¹ art. 9 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

pct. 17, 19 alin. (1), (2), lit. b), alin. (4), art. 352 alin. (1) - Secțiunea 4.6 - Terți, art. 597 alin. (1), contul 473 - Cap. 16 Funcțiunea conturilor din Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aprobate prin O.M.F.P. nr. 1802/2014, cu modificările și completările ulterioare;

art. 5 din OUG nr. 119/1999, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, cu modificările și completările ulterioare;

suficiente resurse (sub formă de rezerve) prin care să se acopere integral rezultatul negativ reportat la finele exercițiului financiar 2021

Echipa de audit a constatat nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și nevirarea la bugetul de stat a sumei de 7.878.061 lei reprezentând vărsăminte din profitul net datorate de regie, în condițiile în care, în mod eronat entitatea auditată a repartizat întregul rezultat pozitiv al anului 2022 pentru acoperirea pierderii contabile a anului 2020, deși, așa cum rezultă din balanțele de verificare (și implicit bilanțurile contabile), aceasta deținea suficiente resurse (sub formă de rezerve) prin care să se acopere integral rezultatul negativ reportat de la finele anului 2021.

Raportat la normele juridice anterior citate, echipa de audit reține următoarele:

- În anul 2020, Autoritatea Aeronautică Civilă Română a realizat la 31 decembrie o pierdere contabilă de 16.484.033 lei, rezultatul negativ după închidere (de reportat) fiind de numai 16.343.765 lei, motivat de faptul că suma inițială a fost diminuată cu 6.594 lei proveniți din corectarea erorilor contabile și cu 133.674 lei reprezentând surplusul realizat din rezervele din reevaluare.

- În anul 2021, Autoritatea Aeronautică Civilă Română a realizat un profit net de 176.448 lei, sumă pe care Consiliul de administrație al regiei a distribuit-o integral pentru acoperirea pierderii contabile înregistrate în anul 2020 (report de 16.343.765 lei pentru anul 2021), la baza Hotărârii nr. 48/2022 stând propunerea înaintată prin Raportul nr. 15337/10.05.2022, întocmit de către șeful serviciului financiar, pe care directorul general a fost de acord să o prezinte sub respectiva formă în ședința organului de supraveghere și control. Tot prin aceeași hotărâre s-a aprobat diminuarea pierderii reportate cu suma de 15.477 lei reprezentând surplusul realizat din rezervele de reevaluare.

- În anul 2022, Autoritatea Aeronautică Civilă Română a realizat un profit net de 15.756.121 lei, sumă pe care Consiliul de administrație al regiei a distribuit-o integral pentru acoperirea pierderii contabile înregistrate în anul 2020 (report de 16.151.840 lei pentru anul 2022), la baza Hotărârii nr. 51/2023 stând propunerea înaintată prin Raportul nr. 16617/10.05.2023, întocmit de către șeful serviciului financiar, pe care directorul general a fost de acord să o prezinte sub respectiva formă în ședința organului de supraveghere și control. Ulterior, prin Hotărârea nr. 34/2024, Consiliul de administrație al regiei a aprobat acoperirea restului de pierdere de 395.719 lei (16.343.765 lei – 176.448 lei – 15.477 lei – 15.756.121 lei) prin diminuarea rezervelor evidențiate în contul analitic 1068 "Alte rezerve", la baza acestuia stând Referatul nr. 99289/15.03.2024, întocmit de către persoana desemnată cu viza CFP, pe care directorul general a fost de acord să îl prezinte sub respectiva formă în ședința organului de supraveghere și control.

Având în vedere cele anterior expuse, considerăm oportun a preciza faptul că, potrivit art. 19 alin. (4) din Legea contabilității nr. 82/24.12.1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *pierderea contabilă reportată se acoperă din **profitul exercițiului financiar** și cel reportat, din **rezerve, prime de capital și capital social**, potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților.*

Mai mult, în conformitate cu dispozițiile pct. 423 alin. (2) din OMFP nr. 1802/29.12.2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, *în lipsa unor prevederi legale exprese, **ordinea surselor din care se acoperă pierderea contabilă este la latitudinea** adunării generale a acționarilor sau asociaților, respectiv a **consiliului de administrație**.*

Suplimentar de acestea, atrage atenția și prevederea din OMFP nr. 144/15.02.2025 privind aprobarea Precizărilor pentru determinarea sumelor care fac obiectul repartizării profitului conform Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, unde, la pct. 2 lit. c), referitor la **acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți**, se stipulează următoarele: *În situația*

în care există pierderi contabile din anii precedenți, înregistrate în rezultatul reportat, acestea se recuperează potrivit prevederilor art. 19 alin. (4) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată. Potrivit acestui articol, o sursa de acoperire a pierderilor reportate din anii precedenți este și profitul curent ce urmează a fi repartizat.

Dat fiind faptul că la data de 31.12.2021, așa cum rezultă din Bilanțul contabil, Autoritatea Aeronautică Civilă Română avea constituite rezerve în valoare totală de 34.571.696 lei, din care suma de 2.509 lei evidențiată în contul analitic 1061 "Rezerve legale" iar suma de **34.569.187 lei evidențiată în contul analitic 1068 "Alte rezerve"**, constatăm astfel faptul că în mod eronat s-a procedat la acoperirea rezultatului negativ al anului 2020 numai prin folosirea exclusivă a profitului, fără a se uzita și de alte surse disponibile, așa cum a făcut-o ulterior în anul 2024.

Reiterăm faptul că, prin Hotărârea nr. 34/2024, Consiliul de administrație al regiei a aprobat acoperirea restului de pierdere de 395.719 lei (din totalul de 16.484.033 lei înregistrat la 31.12.2020) prin diminuarea rezervelor evidențiate în contul analitic 1068 "Alte rezerve".

De subliniat faptul că respectiva decizie a fost luată pe fondul apariției Legii nr. 296/26.10.2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, care, prin alin. (1) al art. XLI, interzicea (n.r. pe viitor) acordarea de premii, prime, bonusuri și alte drepturi de natură salarială similare, de către operatorii economici care au înregistrate pierderi contabile (din anii precedenți) nerecuperate, fapt cunoscut de entitatea auditată prin citarea acestei norme juridice în conținutul Referatului nr. 99289/15.03.2024, la paragraful intitulat "oportunitate".

Pe cale de consecință se reține neacoperirea la începutul anului 2022 și din "Alte rezerve" a pierderii contabile a exercițiului financiar al anului 2020, cu influență directă asupra repartizării profitului aferent perioadei 01.01 - 31.12.2022, prin acest mod de operare fiind lipsit bugetul de stat cu suma de 7.878.061 lei ($15.756.121 \times 50\%$) reprezentând vărsăminte din profitul net datorat de regie pentru anul 2022.

Concluzionând, echipa de audit constată nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și nevirarea la bugetul de stat a sumei de 7.878.061 lei reprezentând vărsăminte din profitul net datorate de regie, în condițiile în care, în mod eronat entitatea auditată a repartizat întregul rezultat pozitiv al anului 2022 pentru acoperirea pierderii contabile a anului 2020, deși, așa cum rezultă din balanțele de verificare (și implicit bilanțurile contabile), aceasta deținea suficiente resurse (sub formă de rezerve) prin care să se acopere integral rezultatul negativ reportat de la finele anului 2021.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol².

Cauzele și împrejurările care au condus la această abatere: interpretarea eronată a dispozițiilor legale incidente materiei.

Consecințe: lipsirea bugetului de stat de sumele cuvenite și prezentarea prin situațiile financiare ale anilor 2022 - 2023 a unor date neconforme.

Recomandarea formulată: - acoperirea pierderii înregistrată în anul 2020 din rezerve, prime de capital și capital social, potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților.

- înregistrarea în contabilitate a obligației de plată în sumă de 7.878.061 lei cu titlu de vărsăminte aferente profitului obținut în anul 2022, declararea acesteia la organul fiscal competent și virarea sa la bugetul de stat, inclusiv dobânda penalizatoare calculată de la ziua următoare a datei scadenței (29.07.2023) și până la data stingerii integrale a debitului.

² art. 19 alin. (4) din Legea contabilității nr. 82/24.12.1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

pct. 423 alin. (1) din Anexa 1 la OMFP nr. 1802/29.12.2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;

art. 1 alin. (1) lit. f) și alin. (4) din OG nr. 64/30.08.2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, cu modificările și completările ulterioare.

6. Alte aspecte/Bună guvernanță

Nu este cazul.

7. Punctul de vedere al entității cu privire la constatările auditului și acțiunile întreprinse de aceasta

În urma ședinței de conciliere, consemnată în Minuta înregistrată la Curtea de Conturi a României sub nr. 4803/21.01.2025, respectiv sub nr. 1974/21.01.2025 la Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Română” București, au rămas puncte de vedere divergente față de constatările prezentate la punctele 5.1 și 5.2, în prezentul raport de audit de conformitate.

8. Responsabilitățile CCR și ale conducerii entității

Responsabilitatea echipei de audit este de a efectua auditul în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI). Aceste standarde impun respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor de natură etică și profesională. Ca parte a unui audit care se bazează pe ISSAI, ne-am exercitat raționamentul profesional și ne-am menținut scepticismul profesional pe tot parcursul auditului.

Responsabilitățile conducerii entității auditate sunt de asigurare că operațiunile entității se desfășoară în conformitate cu prevederile legilor și reglementărilor, de implementare și menținere a sistemului de control intern cu scopul de a preveni sau detecta și corecta orice neconformități semnificative și că toate informațiile relevante pentru audit au fost puse la dispoziția echipei de audit.

Aprobat prin Hotărârea Plenului

Curții de Conturi a României

nr. 793/17.07.2025

Scrisoare către management

**Domnului Nicolae Stoica,
Director general
Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română”**

Stimate Domnule Director general,

Curtea de Conturi a României, prin Camera de Conturi București, a desfășurat misiunea de audit de conformitate privind verificarea respectării cadrului normativ privind funcționarea și administrarea patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor în exercițiile financiare 2021, 2022 și 2023, la Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română”.

În cadrul ședinței de deschidere din data de 07.10.2024 au fost discutate aspectele cuprinse în Scrisoarea de misiune, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit de conformitate.

Obiectivul auditului de conformitate l-a constituit obținerea unei asigurări rezonabile că activitatea Regiei Autonome „Autoritatea Aeronautică Civilă Română” a fost în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante care au fost în vigoare pe parcursul exercițiilor financiare 2021, 2022 și 2023.

La finalizarea etapei de planificare, prin Scrisoarea nr. 69998/22.10.2024 (înregistrată la dvs. Sub nr. 34816/23.10.2024), v-am comunicat riscurile identificate în activitatea entității, de care am ținut cont în abordarea procedurilor de audit pe care le-am efectuat pentru obținerea probelor care să susțină concluzia de audit și evaluarea noastră inițială asupra vulnerabilităților sistemului de control intern de la nivelul entității. Am inclus câteva sugestii pe care echipa de audit le-a formulat, cu scopul reducerii riscurilor identificate și îmbunătățirii sistemului de control intern.

Constatări care au stat la baza concluziei auditului:

1. Constatare: Înregistrarea eronată direct pe cheltuielile entității, în loc de înregistrarea temporară în contul 473 ”Decontări din operații în curs de clarificare”, a sumei de 993.041 lei reprezentând despăgubiri suportate de entitate în baza unei hotărâri judecătorești definitive, fără efectuarea unei cercetări privind cauzele care au generat aceste plăți, eventualele persoane răspunzătoare și modul de recuperare după caz

1. Recomandare: înregistrarea temporară în contul 473 "Decontări din operațiuni în curs de clarificare", constituirea, la nivelul regiei autonome, a unei comisii de cercetare a cauzelor care au generat aceste obligații și plata sumei totale de 993.041 lei, având în vedere motivația instanțelor de judecată, care să stabilească existența unor eventuale persoane răspunzătoare iar, în funcție de concluziile comisiei, dispunerea măsurilor de evidențierea sumei plătite în contabilitate, după natura operațiunilor, precum și urmărirea și recuperarea potrivit legii a eventualelor debite, după caz.

Termen de implementare propus: 30.09.2025

2. Constatare: Nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și nevirarea la bugetul de stat a sumei de 7.878.061 lei reprezentând vărsăminte din profitul net datorate de regie, în condițiile în care, în mod eronat entitatea auditată a repartizat întregul rezultat pozitiv al anului 2022 pentru acoperirea pierderii contabile a anului 2020, deși aceasta deținea suficiente resurse (sub formă de rezerve) prin care să se acopere integral rezultatul negativ reportat la finele exercițiului financiar 2021.

2. Recomandare:

- acoperirea pierderii înregistrată în anul 2020 din rezerve, prime de capital și capital social, potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților.

- înregistrarea în contabilitate a obligației de plată în sumă de 7.878.061 lei cu titlu de vărsăminte aferente profitului obținut în anul 2022, declararea acesteia la organul fiscal competent și virarea sa la bugetul de stat, inclusiv dobânda penalizatoare calculată de la ziua următoare a datei scadenței (29.07.2023) și până la data stingerii integrale a debitului.

Termen de implementare propus: 30.06.2025

În conformitate cu prevederile art. 33 din Legea 94/1992, republicată „în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt.

Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate”.

În această situație se află neregulile și recomandările de la pct. 1 de mai sus.

În coformitate cu prevederile art. 37 alin. (2) din Regulamentul privind activitatea de audit public extern, publicat în Monitorul Oficial nr. 12/05.01.2023, vă comunicăm că în cazul inacțiunii în privința recuperării prejudiciului sunt aplicabile prevederile art. 64 din Legea 94/1992, republicată, respectiv:

„(1) Nerecuperarea prejudiciilor, ca urmare a nedispunerii și a neurmăririi de conducerea entității a măsurilor transmise de Curtea de Conturi, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (3) a fost săvârșită din culpă, pedeapsa este amenda.”

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Aprobată prin Hotărârea Plenului
Curții de Conturi a României
nr. 793/17.07.2025